

התמסרות - אטיוד למילה וקול

פורסם ב"מקור ראשון", מוסף שבת, כ"ז בטבת תשס"ט, 23 ינואר 2009

"בזבזים כאלה של הלב / אנחנו אוגרים רק בסתר"
רילקה

התמסרות, אני אומרת שקטה, מילה שהיא מסכת שלמה. אני רוצה לדרוש אותה עכשיו כמו דף יומי. רוצה לקשור אותה, לתרגם את הקמט בין הגבות למחשבה, לעקוב אחרי שברי מראות ופיסות של קול פנימי. אני כותבת לא מפני שאני יודעת, אלא כדי לדעת. רוצה להבין, להקשיב למקומות שהאוזן חירשת אליהם, להניח אותם כנגד הלב, כמו שהוא היום, נותן סימנים בלי לנקוב בשם. לב פתאומי, פה אני גרה. ויש כאן סוד.

- האם יושג בתחנונים?

- לא. צריך ליפול בהפתעה.

* * *

אני מתחילה בילדות, יורדת מדרגות ספורות בתוכי, ומביטה החוצה. עומדים שם מראות שאינם מתפוגגים. רוצה להתמסר? אני שומעת מרחוק. ילדים, בין שניים או שלושה עף כדור. הם מתמסרים, הם משוים ללב דוהר מראית עין של כדור. והקלילות הזאת....

את יודעת, הקלילות הזאת קצת מדומה. זו הריקנות שבין לבין, שם הם מתמסרים. זו אותה מחווה, אבל המוקד בילדות אחר.

נסי עוד, אני מאיצה. לכי פנימה. עוד, תגעי פנימה, הכול מתכנס אל תוך הליבה החמה. עכשיו בשקט הזה, כולה כלי להשתקפות. את מתכוונת לאישה? אני שואלת בהיסוס. כרגע רק למילה. קורה שאישה עשויה להסתפק במילה אחת כדי לעטוף את חייה, אחת בלבד עשויה להניב מילון אישי. הבחירה באיזו, באה מהלא-ידוע. עכשיו זו התמסרות, זו התנועה שעולה בתודעה. -מדוע? אינני יודעת. עדיין לא.

היא מסורה עכשיו למבט. משהו בה מתערטל, משתרבטים קווי מתאר, אפשר שאלו חמוקי המילה, איזה רמז דק. באור אפשר לדמיין שזו תנועת גו מוסט הצידה ונפתח קמעה. משהו משוטט, מטייט בי טיוטות לרצונו.

השוליים פרומים. אבל מעמקיה של המילה מוגנים. בורחת משאלות, מידיים שמושטות להבין בה. רוצה להתכנס אל הרחם החם של התחושה, ולשתוק. אם איילד אותה, היא עשויה ל'אמוד את גופה. את מרחקיה. הכול לפי ההדים שתעורר. יש ימים כאלה - אישה מודדת מילה כמו בגד. כחול לשמלות, סגול לכנפיים, הבל בהיר לסנדלים. ומילה....

התמסרות, אישה נמסרת מרשות עצמה לרשות זולתה. יש לה צלצול רגשי - אני מנסה - הד של זיכרון היולי, מאוד אימהי. יש בהתמסרות פעימה. לא דעת, רק הושטת ידיים, תנועה של התרחבות לקראת, זו צורה טהורה של גמישות.

מתוך איזו רכות של אפלה פנימית, נרמז בה חֵיק.

פעימה היא מהנהנת - התמסרות היא מילה פועמת. שומעים בה היענות, איזו הלמות לב שהגוף זוכר. מישהו מוליך את לבו למצוא הד להשתוקקות. התנועה הזו, משהו כמעט מתפלל על נפשו. נכון אני מאשרת - משהו מפלל לנפשו. אולי לכן, על-פי שורשה (מ.ס.ר) יש לה מלכתחילה תוקף של משמעות.

- מי שמתמסר, מִכָּה שורש בְּאֵחַר בנקודה פנימית, התנועה הזו עטופה אור...

- ושורש רמיסה? אני מתעשתת, קולי מעלה צרימה, איך תישבי אותו?

- לא יודעת.

- נסי להיכנס מן המגרעת. הֶשֶׁבֶר, הרי מוכר לך. קחי את מה שנחוץ לך, וְסַמְנִי. הסכנה שמהדהדת, קשורה לזיתור על ריבונות. יש בהתמסרות גוון מוֹבְנָה של גלות, משהו פנימי מאד נמסר למישהו אחר, ובנוכרי הזה שבא מוֹלֵךְ, את מכירה את פניך. יש פה שיתוף עמוק בין שניים שונים, וכבר מעצם המגע, מסתמן דבר-מה סמוי, לא מילולי, בלי זיקה או תלות בְּנוֹשָׂא. משהו שאצור בגוף החם נמסר לגוף חי אחר. - כמו בין גבר ואישה, פייטן ושירה, תלמיד חכם ותורה...

רק שאיזו נוכחות תמידית של פרידה מתגלה כתנאי לשיתוף. והתלישות הזו מאיימת. הכול נטוע בְּשׁוֹרֵשׁ החי בסכנת היתלשות. כאן האַיִמה, וכאן הכוח. בהתעקשות להיות, לא לחדול. הפגיעות הזו היא כוח חבוי, לזה כיוונת בדבריך?

רק חשבי, על העברית, הבחירה להשתמש ב-הֶתְפַעֵל (לעומת devotion, האנגלי למשל); כבר הצורה מתווה איזה מובן. התמסרות, משיבה את ההנעה החוצה אל המקור. הקשיבי לתנועה, היא עיגולית, הכול סגור-פתוח, וחשוב שיהיה מונח בלי כובד. כמו ציפור בתוך כף יד - אני מהרהרת - כשידך הפתוחה לתפוס נשאת פתוחה...

הֶהָרֶף שבו יש מפטיק להיות אֵין, וכל דבר נמזג בְּאַחֲרוֹתֵי שְׁלוֹ, זה השבריר שבו זרע פוגש גוף, שְׁרָחַם נְהִירִית. זו גם איכות של נשימה. ברווח בין נשיפה לשאיפה, חוזר גוון מסוים של בריאה. ריק ומלא, נקודת אינסוף וצמצום, פתאום מִכָּה בי ההבנה, בהתמסרות הזו, האֶמֶר הוא עולמי, מסור לי כשאני נמסרת.

* * *

ופתאום. פתאום אני שומעת קולות. כאילו אינני קיימת הם באים, ורק תוהו גואה מן התהום ונמזג לשברים, שברי כלים ומראות. והכול נרתע. ונסחף. ורק האַיִמה הייכה בטעם מוקדם של מוות. תני משקל שכנגד, עצרי - אני שומעת - שלא יציף... אבל הקולות באים ומחציפים... "בְּלוֹם פִּיךְ... יש זְוּוּג בְּעֵלְיוֹנִים שאינו נפסק לעולם... סוד אחור באחור, סוד פנים בפנים...." - והקול פורץ, מחטיא, מטביע, ואני שומעת - "יש מקום עליון שעומד לשאלה... ומקום שיש בו תשובה... פְּסוֹק מִלֶּךְ" - אני שומעת גערה - "ואיך יתגלה הסוד, על ידי שתאמר, על ידי שתשתוק... סְתֵמָאִים, הכול סתם בְּלֹא פִנִים, סוד עמוק.... וכשהמלך הוא בגילופין... סתום מכול סתום ביקש להתגלות... בְּלוֹם פִּיךְ... ונחקקת נקודה שאין לה מימדים... בְּלוֹם פִּיךְ...." - ואני רוצה לצעוק שהכול בְּסוֹד ורק בי יש דופי ואינני מבינה, ורוצה לבכות, ובוכה, וזוכרת - בלילה לא שואלים על הלילה... וזוכרת - מְשַׁל לַמֶּלֶךְ שבנה פֶּלְטִין באשפה... וזוכרת - שנקרא כָּלֵב מפני שכולו לֵב, והיה מנבח בתורה ככלב... וזוכרת - עד שהנברא יהפוך לבורא..."

וזוכרת -

החיים מתחייבים בדין ובחסד, והמתחייב בנפשו נשמתו הופכת **למחויבת** מציאות. והחיים הם בני ערובה. ופתאום, פתאום אני שומעת קול איטי, שר ברוך קורע לב... "כלל המאורות כולם הם סוד דמות אדם ואין מאור במאורות שאינו באדם ואין פעולה באדם שאינה בעולם ואין בריה בעולם שאינה באדם ואין פעולה באדם שאינה במאורות כולם". היא שרה בקול מוזר כל כך, קול עמוק ובכל זאת במלוא מעופו -

* * *

תשרי. גשם יורד זה היום השלישי ברציפות. אני יוצאת לגינה, והיא עטופה ירוק, עולה מן הרחצה, מתנשמת החוצה. מכול עלעל שלה עולה תפילה, ברוך שעשני אישה, והכול מתמסר, נסתר בתוך כמיהה להיות, הרה עולם - כתום לבוגנוויליה, ירוק לזיתים, הרקפות בוורוד -

הדסה טל 054.4946615 info@hadassatal.com www.hadassatal.com